

บทที่ 8

บทสรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “โบราณคดีประยุกต์ว่าด้วยการขาดจริยธรรมทางการเมือง : ศึกษาภาพสะท้อนผ่านวาทกรรมข่าวสารการเลือกตั้งทางหนังสือพิมพ์” เป็นงานวิจัยเอกสาร (Documentary Research) ที่มุ่งศึกษาข่าวสารการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทยที่สะท้อนประเด็นการขาดจริยธรรมทางการเมือง โดยมีวิธีการศึกษาแบบโบราณคดี (Archaeological Method) เป็นวิธีที่ผู้ศึกษาตีความจากงานเขียนของมิเชล ฟูกูต์ (Michel Foucault) เรื่อง The Archaeology of Knowledge & The Discourse on Language โดยเลือกแนวความคิดในเรื่อง การก่อรูปวาทกรรม (Discursive Formation) และลักษณะความไม่ต่อเนื่อง (discontinuity) ของวาทกรรมมาใช้ในการศึกษา เอกสารที่ใช้ประกอบการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จะใช้หนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทยที่เผยแพร่ก่อนการเลือกตั้งทั่วไปสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในแต่ละครั้งนานประมาณ 1 เดือน โดยค้นคว้าจากแหล่งจัดเก็บสารสนเทศในประเทศไทย อาทิ หอสมุดแห่งชาติ หอจดหมายเหตุแห่งชาติ และห้องสมุดมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ทั้งในกรุงเทพฯ และต่างจังหวัด เพื่อตอบคำถามว่า

1. การก่อรูปของวาทกรรม (Discursive Formation) “การขาดจริยธรรมทางการเมือง” ในการเลือกตั้งทั่วไปสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ผ่านหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทยเป็นอย่างไร
2. ลักษณะความไม่ต่อเนื่อง (Discontinuity) ของวาทกรรม “การขาดจริยธรรมทางการเมือง” ในการเลือกตั้งทั่วไปสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ผ่านหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทยเป็นอย่างไร

สรุปผล

ผลการวิจัยสามารถสรุปออกมาได้เป็น 2 ส่วนใหญ่ ดังนี้

1. การก่อรูปของวาทกรรม (Discursive Formation) “การขาดจริยธรรมทางการเมือง” ในการเลือกตั้งทั่วไปสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ผ่านหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย

พบว่า จากการวิเคราะห์ข่าวสารโดยการประยุกต์ใช้แนวคิดของลาร์รี โพลเวล (Larry Powell) และโจเซฟ ไควอร์ท เป็นกรอบความคิด (Episteme) ที่ให้ข้อสรุปว่า การขาดจริยธรรม

ทางการเมืองในช่วงการหาเสียงเลือกตั้ง มี 5 กรอบความคิด ได้แก่ 1. การทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง 2. การซื้อ - ขายเสียง 3. การใส่ร้ายป้ายสี 4. การมีผลประโยชน์ทับซ้อน 5. การใช้วิธีการสกปรก ที่ไม่เกี่ยวข้องกับการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ไม่สามารถที่จะอธิบายการก่อรูปวาทกรรม “การขาดจริยธรรมทางการเมือง” ได้ทั้งหมด

จากแนวคิดการก่อรูปวาทกรรม (Discursive Formation) ของมิเชล ฟูโกต์ สามารถอธิบายการก่อรูปวาทกรรม ในเรื่องของวิธีคิด ของแต่ละกรอบความคิดได้ ดังนี้

1. วิธีคิดในกรอบความคิด “การทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง”

ผู้ศึกษาได้ทำการศึกษารอบความคิดว่าด้วยการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง จากพบว่า มีระบบวิธีคิดชุดใดบ้างกำกับกรอบความคิด “การทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง” ในข่าวสารการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตั้งแต่การเลือกตั้งครั้งที่ 1 เมื่อปี พ.ศ. 2476 จนถึงการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรครั้งที่ 22 ปี พ.ศ. 2550 ซึ่งจากการศึกษาพบว่าวิธีคิดกำกับความคิดเรื่อง “การทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง” ทั้งหมด 7 ชุดวิธีคิด ดังนี้

- 1.1 ทุจริตบัตรลงคะแนนเลือกตั้ง โดยมีกรรมการหน่วยเป็นผู้กระทำการทุจริต
- 1.2 ทุจริตบัตรลงคะแนนเลือกตั้ง โดยมีประชาชนเป็นผู้กระทำการทุจริต
- 1.3 ทุจริตบัตรลงคะแนนเลือกตั้ง โดยไม่ได้ระบุผู้กระทำการทุจริต
- 1.4 ทุจริตบัตรเหลืองเพื่อไปใช้เลือกตั้ง โดยไม่ได้ระบุผู้กระทำการทุจริต
- 1.5 ทุจริตบัญชีรายชื่อเลือกตั้ง โดยมีเจ้าหน้าที่ภาครัฐเป็นผู้กระทำการทุจริต
- 1.6 ทุจริตบัญชีรายชื่อเลือกตั้ง โดยไม่ได้ระบุผู้กระทำการทุจริต
- 1.7 ทุจริตบัตรเลือกตั้งมีกรรมการหน่วย และประชาชนเป็นผู้กระทำการทุจริต

2. วิธีคิดในกรอบความคิด “การซื้อ ขายเสียง”

ผู้ศึกษาได้ทำการศึกษารอบความคิดว่าด้วยการซื้อ ขายเสียง พบว่า มีระบบวิธีคิดชุดใดบ้างกำกับกรอบความคิด “การซื้อขายเสียง” ในข่าวสารการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตั้งแต่การเลือกตั้งครั้งที่ 1 เมื่อปี พ.ศ. 2476 จนถึงการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรครั้งที่ 22 ปี พ.ศ. 2550 ซึ่งจากการศึกษาพบว่าวิธีคิดกำกับความคิดเรื่อง “การซื้อ ขายเสียง” ทั้งหมด 7 ชุดวิธีคิด ดังนี้

- 2.1 ผู้ซื้อมอบผลประโยชน์โดยตรงต่อผู้ลงคะแนน
- 2.2 ผู้ซื้อมอบผลประโยชน์ตรงต่อผู้ลงคะแนนผ่านหัวหน้าคะแนน
- 2.3 ผู้ซื้อมอบผลประโยชน์ส่วนรวมต่อผู้ลงคะแนน
- 2.4 ผู้ซื้อมอบผลประโยชน์ส่วนรวมต่อผู้ลงคะแนนผ่านหัวหน้าคะแนน

2.5 ผู้ที่มอบผลประโยชน์ตรงและผลประโยชน์ส่วนรวมต่อผู้ลงคะแนน

2.6 ผู้ที่มอบผลประโยชน์ตรงและผลประโยชน์ส่วนรวมต่อผู้ลงคะแนนผ่าน

หัวหน้าคะแนน

2.7 หัวหน้าคะแนนทำหน้าที่เป็นคนกลางขายตรงกับผู้สมัครรับเลือกตั้ง

3. วิธีคิดในกรอบความคิด “การใส่ร้ายป้ายสี”

ผู้ศึกษาได้ทำการศึกษารอบความคิดว่าด้วยการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง จากพบว่า มีระบบวิธีคิดชุดใดบ้างกำกับกรอบความคิด “การใส่ร้ายป้ายสี” ในข่าวสารการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตั้งแต่การเลือกตั้งครั้งที่ 1 เมื่อปี พ.ศ. 2476 จนถึง การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรครั้งที่ 22 ปี พ.ศ. 2550 ซึ่งจากการศึกษาพบว่าวิธีคิดกำกับความคิดเรื่อง “การใส่ร้ายป้ายสี” ทั้งหมด 4 ชุดวิธีคิด ดังนี้

3.1 ใส่ร้ายป้ายสีในนโยบายที่จะทำ

3.2 ใส่ร้ายป้ายสีในการปฏิบัติงานที่ผ่านมา

3.3 ใส่ร้ายป้ายสีในเรื่องการกระทำความผิดตามกฎหมายในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง

3.4 ใส่ร้ายป้ายสีในเรื่องส่วนตัว

4. วิธีคิดในกรอบความคิด “การมีผลประโยชน์ทับซ้อน”

ผู้ศึกษาได้ทำการศึกษารอบความคิดว่าด้วยการมีผลประโยชน์ทับซ้อน พบว่า มีระบบวิธีคิดชุดใดบ้างกำกับกรอบความคิด “การมีผลประโยชน์ทับซ้อน” ในข่าวสารการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตั้งแต่การเลือกตั้งครั้งที่ 1 เมื่อปี พ.ศ. 2476 จนถึงการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรครั้งที่ 22 ปี พ.ศ. 2550 ซึ่งจากการศึกษาพบว่าวิธีคิดกำกับความคิดเรื่อง “การมีผลประโยชน์ทับซ้อน” ทั้งหมด 4 ชุดวิธีคิด ดังนี้

4.1 การใช้อำนาจหน้าที่ทางการเมืองเพื่อประโยชน์ในการเลือกตั้ง

4.2 การใช้อำนาจหน้าที่ทางการเมืองเพื่อประโยชน์ในธุรกิจส่วนตัว

4.3 การใช้สมบัติของทางราชการเพื่อประโยชน์ในการเลือกตั้ง

4.4 การรับผลประโยชน์ต่าง ๆ จากภาคเอกชน

5. วิธีคิดในกรอบความคิด “การใช้วิธีการสกปรกที่ไม่เกี่ยวข้องกับการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง”

ผู้ศึกษาได้ทำการศึกษารอบความคิดว่าด้วยการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง จากพบว่า มีระบบวิธีคิดชุดใดบ้างกำกับกรอบความคิด “การใช้วิธีการสกปรกที่ไม่เกี่ยวข้องกับการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง” ในข่าวสารการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตั้งแต่การ

เลือกตั้งครั้งที่ 1 เมื่อปี พ.ศ. 2476 จนถึงการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรครั้งที่ 22 ปี พ.ศ. 2550 ซึ่งจากการศึกษาพบว่ามียุทธศาสตร์กับความคิดเรื่อง “การใช้วิธีการสกปรกที่ไม่เกี่ยวข้องกับ การไปใช้สิทธิเลือกตั้ง” ทั้งหมด 4 ยุทธศาสตร์ ดังนี้

- 5.1 ทำลายทรัพย์สินฝ่ายตรงข้ามในลักษณะต่าง ๆ
- 5.2 ทำลายภาพลักษณ์ฝ่ายตรงข้าม
- 5.3 สร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้กับฝ่ายตนเอง
- 5.4 ทำลายภาพลักษณ์ฝ่ายตรงข้ามรวมทั้งสร้างภาพลักษณ์ให้กับฝ่ายตนเอง

2. ความไม่ต่อเนื่อง (Discontinuity) ของวาทกรรม “การขาดจริยธรรมทางการเมือง” ในการเลือกตั้งทั่วไปสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ผ่านหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย
ผู้วิจัยค้นพบใน 3 ลักษณะ ได้แก่

2.1 ความไม่ต่อเนื่องของวาทกรรมการขาดจริยธรรมทางการเมืองที่เกิดจากการ ประกอบสร้างกรอบความคิดที่แตกต่างกัน

2.2 ความไม่ต่อเนื่องของวาทกรรมการขาดจริยธรรมทางการเมืองที่เกิดจากกรอบ ความคิดชุดเดียวได้หยิบยื่นความหมาย หรือหยิบยื่นคุณค่าข้ามหลักวิชา (Discipline) จนเกิดเป็น สนามวาทกรรม (Discursive Field) โดยถ้านำกรอบความคิดเป็นตัวตั้ง จะพบว่า

2.2.1 การทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง

ข่าวสารการเลือกตั้งว่าด้วยการขาดจริยธรรมทางการเมือง ภายใต้ กรอบความคิดว่าด้วยการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ในแต่ละตัวบทของการศึกษา ครั้งนี้ จะถูกอธิบายด้วย หลักวิชา (Discipline) ที่มีความแตกต่างกัน จากการศึกษาพบว่า ข่าวสารที่แสดงกรอบความคิด “การทุจริตการเลือกตั้ง จะพบหลักวิชา (Discipline) ที่ให้ ความหมาย และกำหนดคุณค่า “การทุจริตการเลือกตั้ง” อย่างไม่ต่อเนื่อง (Discontinuity) ใน 2 ลักษณะ ได้แก่ 1. หลักวิชาการปกครอง เพียงหลักวิชาเดียว และ 2. ชุดที่มีหลักวิชาการปกครอง ว่าด้วยเรื่องหลักการเลือกตั้งอย่างแท้จริง (Genuine election) และหลักวิชานิติศาสตร์ที่ เชื่อมโยงกันเป็นสนามวาทกรรม (Discursive field) เพื่อกำหนดความหมาย และตัดสินคุณค่าของ กรอบความคิดว่าด้วย “ทุจริตการลงคะแนนเลือกตั้ง”

2.2.2 การซื้อ-ขายเสียง

ข่าวสารการเลือกตั้งว่าด้วยการขาดจริยธรรมทางการเมือง ภายใต้ กรอบความคิดว่าด้วยการซื้อ-ขายเสียง ในแต่ละตัวบทของการศึกษาครั้งนี้ จะถูกอธิบายด้วยหลัก วิชา (Discipline) ที่มีความแตกต่างกัน จากการศึกษาพบว่า ข่าวสารที่แสดงกรอบความคิด “การ

ชื่อ-ชายเสียง จะพบหลักวิชา (Discipline) ที่ให้ความหมาย และกำหนดคุณค่า “การชื่อ-ชายเสียง” อย่างไม่ต่อเนื่อง (Discontinuity) ใน 10 ลักษณะ ดังนี้

1) ข่าวสารที่มีหลักวิชาการปกครอง เพียงหลักวิชาเดียวที่กำหนด ให้ความหมาย และตัดสินคุณค่าของกรอบความคิดว่าด้วย “การชื่อ-ชายเสียง”

2) ข่าวสารที่มีหลักวิชาการปกครอง ว่าด้วยเรื่องหลักการเลือกตั้งอย่าง แท้จริง (Genuine election) และหลักวิชาพุทธศาสนาที่เชื่อมโยงกันเป็นสนามวาทกรรม (Discursive field) เพื่อกำหนดความหมาย และตัดสินคุณค่าของกรอบความคิดว่าด้วย “การชื่อ-ชายเสียง”

3) ข่าวสารที่มีหลักวิชาการปกครอง ว่าด้วยเรื่องหลักการเลือกตั้งอย่าง แท้จริง (Genuine election) และหลักวิชานิรุกติศาสตร์ที่เชื่อมโยงกันเป็นสนามวาทกรรม (Discursive field) เพื่อกำหนดความหมาย และตัดสินคุณค่าของกรอบความคิดว่าด้วย “การชื่อ-ชายเสียง”

4) ข่าวสารที่มีหลักวิชาการปกครอง ว่าด้วยเรื่องหลักการเลือกตั้งอย่าง แท้จริง (Genuine election) หลักวิชาพุทธศาสนา และหลักวิชานิรุกติศาสตร์ที่เชื่อมโยงกันเป็น สนามวาทกรรม (Discursive field) เพื่อกำหนดความหมาย และตัดสินคุณค่าของกรอบความคิด ว่าด้วย “การชื่อ-ชายเสียง”

5) ข่าวสารที่มีหลักวิชาการปกครอง ว่าด้วยเรื่องหลักการเลือกตั้งอย่าง แท้จริง (Genuine election) หลักวิชาศาสนาพุทธ และความเชื่อไสยศาสตร์ที่เชื่อมโยงกันเป็น สนามวาทกรรม (Discursive field) เพื่อกำหนดความหมาย และตัดสินคุณค่าของกรอบความคิด ว่าด้วย “การชื่อ-ชายเสียง”

6) ข่าวสารที่มีหลักวิชาการปกครอง ว่าด้วยเรื่องหลักการเลือกตั้งอย่าง แท้จริง (Genuine election) หลักวิชาศาสนาพุทธ หลักวิชาศาสนาพราหมณ์ และหลักนิรุกติ ศาสตร์ที่เชื่อมโยงกันเป็นสนามวาทกรรม (Discursive field) เพื่อกำหนดความหมาย และตัดสิน คุณค่าของกรอบความคิดว่าด้วย “การชื่อ-ชายเสียง”

7) ข่าวสารที่มีหลักวิชาการปกครอง ว่าด้วยเรื่องหลักการเลือกตั้งอย่าง แท้จริง (Genuine election) หลักวิชาจิตวิทยาสังคม และหลักนิรุกติศาสตร์ที่เชื่อมโยงกันเป็น สนามวาทกรรม (Discursive field) เพื่อกำหนดความหมาย และตัดสินคุณค่าของกรอบความคิด ว่าด้วย “การชื่อ-ชายเสียง”

8) ข่าวสารที่มีหลักวิชาการปกครอง ว่าด้วยเรื่องหลักการเลือกตั้งอย่างแท้จริง (Genuine election) และหลักวิชาประเพณี ที่เชื่อมโยงกันเป็นสนามวาทกรรม (Discursive field) เพื่อกำหนดความหมาย และตัดสินคุณค่าของกรอบความคิดว่าด้วย “การซื้อ-ขายเสียง”

9) ข่าวสารที่มีหลักวิชาการปกครอง ว่าด้วยเรื่องหลักการเลือกตั้งอย่างแท้จริง (Genuine election) หลักวิชานิติศาสตร์ และหลักวิชาจริยธรรม ที่เชื่อมโยงกันเป็นสนามวาทกรรม (Discursive field) เพื่อกำหนดความหมาย และตัดสินคุณค่าของกรอบความคิดว่าด้วย “การซื้อ-ขายเสียง”

10) ข่าวสารที่มีหลักวิชาการปกครอง ว่าด้วยเรื่องหลักการเลือกตั้งอย่างแท้จริง (Genuine election) หลักวิชาจิตวิทยาสังคม หลักวิชาพุทธศาสนา หลักวิชานิติศาสตร์ และหลักวิชาจริยธรรมที่เชื่อมโยงกันเป็นสนามวาทกรรม (Discursive field) เพื่อกำหนดความหมาย และตัดสินคุณค่าของกรอบความคิดว่าด้วย “การซื้อ-ขายเสียง”

2.2.3 การใส่ร้ายป้ายสี

ข่าวสารการเลือกตั้งว่าด้วยการขาดจริยธรรมทางการเมือง ภายใต้กรอบความคิดว่าด้วยการใส่ร้ายป้ายสี ในแต่ละตัวบทของการศึกษาคั้งนี้ จะถูกอธิบายด้วย หลักวิชา (Discipline) ที่มีความแตกต่างกัน จากการศึกษพบว่า ข่าวสารที่แสดงกรอบความคิด “การทุจริตการเลือกตั้ง” จะพบหลักวิชา (Discipline) ที่ให้ความหมาย และกำหนดคุณค่า “การทุจริตการเลือกตั้ง” อย่างไม่ต่อเนื่อง (Discontinuity) ใน 2 ลักษณะ ได้แก่ 1. หลักวิชาการปกครอง เพียงหลักวิชาเดียว และ 2. ชุดที่มีหลักวิชาการปกครอง ว่าด้วยเรื่องหลักการเลือกตั้งอย่างแท้จริง (Genuine election) และหลักวิชานิติศาสตร์ที่เชื่อมโยงกันเป็นสนามวาทกรรม (Discursive field)

2.2.4 การมีผลประโยชน์ทับซ้อน

ข่าวสารการเลือกตั้งว่าด้วยการขาดจริยธรรมทางการเมือง ภายใต้กรอบความคิดว่าด้วยการมีผลประโยชน์ทับซ้อน ในแต่ละตัวบทของการศึกษาคั้งนี้ จะถูกอธิบายด้วย หลักวิชา (Discipline) ที่มีความแตกต่างกัน จากการศึกษพบว่า ข่าวสารที่แสดงกรอบความคิด “การทุจริตการเลือกตั้ง” จะพบหลักวิชา (Discipline) ที่ให้ความหมาย และกำหนดคุณค่า “การมีผลประโยชน์ทับซ้อน” ด้วยหลักวิชาการปกครอง เพียงหลักวิชาเดียว ทำให้ไม่พบความไม่ต่อเนื่องเพื่อกำหนดความหมาย และตัดสินคุณค่าของกรอบความคิดว่าด้วย “การมีผลประโยชน์ทับซ้อน”

2.2.5 การใช้วิธีการสกรปรกที่ไม่เกี่ยวข้องกับการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง

ข่าวสารการเลือกตั้งว่าด้วยการขาดจริยธรรมทางการเมือง ภายใต้กรอบความคิดว่าด้วยการใช้วิธีการสกรปรกที่ไม่เกี่ยวข้องกับการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ในแต่ละตัวบทของการศึกษา ครั้งนี้จะถูกอธิบายด้วย หลักวิชา (Discipline) ที่มีความแตกต่างกัน จากการศึกษาพบว่า ข่าวสารที่แสดงกรอบความคิด การใช้วิธีการสกรปรกที่ไม่เกี่ยวข้องกับการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง จะพบหลักวิชา (Discipline) ที่ให้ความหมาย และกำหนดคุณค่า “การใช้วิธีการสกรปรกที่ไม่เกี่ยวข้องกับการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง” อย่างไม่ต่อเนื่อง (Discontinuity) ในลักษณะ 1. หลักวิชาการปกครอง และหลักวิชาพุทธศาสนา ที่เชื่อมโยงกันเป็นสนามวาทกรรม (Discursive field) 2. หลักวิชาการปกครอง หลักวิชาพุทธศาสนา และหลักวิชาภาษา ที่เชื่อมโยงกันเป็นสนามวาทกรรม (Discursive field) เพื่อกำหนดความหมาย และตัดสินคุณค่าของกรอบความคิดว่าด้วย “การใช้วิธีการสกรปรกที่ไม่เกี่ยวข้องกับการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง”

2.3 ความไม่ต่อเนื่องของวาทกรรมการขาดจริยธรรมทางการเมืองที่เกิดจากการให้ความหมาย หรือการกำหนดคุณค่าของกรอบความคิดในวาทกรรมที่แตกต่างกันไปเมื่อยุคสมัยเปลี่ยนไป

อภิปรายผล

1. สาเหตุที่ผลการวิจัย ในเรื่องหลักวิชาไม่เป็นไปตามแนวคิดของนิทเซ่ เพราะว่

1.1 งานวงศาวิทยาทางจริยธรรม (Genealogy of the Moral) อธิบายสิ่งที่เป็นหลักวิชา (Discipline) ของจริยธรรมในความหมายทั่ว ๆ ไป ไม่ได้เขียนเฉพาะด้านจริยธรรมทางการเมือง (Political Ethics) โดยเฉพาะ ซึ่งจะมีความเป็นเอกลักษณ์ของหลักวิชาที่แตกต่างจากหลักจริยธรรมทั่ว ๆ ไป กล่าวคือ จริยธรรมทางการเมือง จะมีการรวมความหมายของนักปกครองที่ดี ซึ่งเป็นกลุ่มบุคคลเฉพาะ อีกทั้งบริบทสังคมไทยก็มีความแตกต่างในเรื่องของความเชื่อ และประเพณี

1.2 ที่มาแนวคิดในงานวงศาทางจริยธรรม (Genealogy of the Moral) ของนิทเซ่ มาจากสภาพสังคม เศรษฐกิจ การเมืองที่แตกต่างจากสภาพสังคม เศรษฐกิจ การเมือง ของสังคมไทย และมุมมองของนิทเซ่เองที่มีต่อโลกภายนอกก็แตกต่างจากผู้ศึกษา

2. สาเหตุที่ผลการวิจัย ในเรื่องหลักวิชาไม่เป็นไปตามแนวคิดของลาร์รี่ โพลเวล (Larry Powell) และโจเซฟ ไควอร์ท เป็นกรอบความคิด (Episteme) ที่ให้ข้อสรุปว่า การขาดจริยธรรมทางการเมืองในช่วงการหาเสียงเลือกตั้ง มี 6 กรอบความคิด ได้แก่ 1. การทุจริตบัตร

ลงคะแนนเลือกตั้ง 2. การซื้อเสียง 3. การใส่ร้ายป้ายสี 4. การมีผลประโยชน์ทับซ้อน 5. การใช้กลอุบายสกปรก และ 6. การฉ้อโกง และ การโฆษณาเชิงลบ เป็นกรอบความคิดที่ไม่สามารถจะอธิบาย วาทกรรม “การขาดจริยธรรมทางการเมือง” ได้ทั้งหมด เป็นเพราะว่าสภาพสังคม เศรษฐกิจ การเมืองไทย มีความแตกต่างจากสภาพสังคม เศรษฐกิจ การเมืองของต่างประเทศ ซึ่งบริบทแต่ละประเทศ มีผลต่อปัจจัยในเรื่องการขาดจริยธรรมทางการเมืองไทย

3. ตามความคิดของฟูโกต์ พบว่า กรอบความคิดที่กำกับการสื่อสารของผู้คนในแต่ละยุคสมัยมีทั้งสิ่งที่เป็นกฎเกณฑ์ แบบแผน ความสอดคล้องต้องกันของวาทกรรม ซึ่งเป็นเสมือนเค้าโครงแห่งกฎเกณฑ์ใหญ่ที่ซ่อนอยู่ภายใต้ภาคปฏิบัติการวาทกรรม (Discursive Practices) ที่เรียกว่าการก่อรูปวาทกรรม (Discursive Formation) ในขณะเดียวกัน ก็พบว่ามีกรอการก้าวกระโดด ความผันแปร การเปลี่ยนรูป (Transformation) ของความคิด ที่เรียกว่า ความไม่ต่อเนื่อง (Discontinuity) ของวาทกรรม ซึ่งทำให้ ระบบความคิดของผู้คนในแต่ละยุคสมัยที่มีต่อประเด็นต่างๆ มีความต่างกัน แต่จากการศึกษาครั้งนี้ พบว่า ไม่เป็นไปตามที่ฟูโกต์กล่าวถึง กล่าวคือ มีบางกรอบความคิด ที่พบให้เห็นในการเลือกตั้งในบางยุคสมัยในอดีต และได้หายไปชั่วคราวเวลาหนึ่งแล้วได้ปรากฏให้เห็นขึ้นมาใหม่อีกในยุคถัดไป ถ้าคิดแบบระบบของการวิวัฒนาการ

4. ตามความคิดของฟูโกต์ มนุษย์ตกอยู่ภายใต้วาทกรรม แต่จากการศึกษาครั้งนี้ พบว่า มีกรณีตัวอย่าง ในหลาย ๆ กรณีที่พบทั้งมนุษย์ตกอยู่ภายใต้วาทกรรม และมนุษย์ก็เป็นผู้สร้างกรอบความคิดใหม่ขึ้นมาในวาทกรรมนั้น ๆ เพื่อช่วงชิงอำนาจทางการเมือง

5. ระเบียบวิธีวิจัย นอกจากเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้การวิจัยดำเนินต่อไปได้ และได้มาซึ่งคำตอบของงานวิจัย แต่ในขณะเดียวกันในบางกรณี การยึดถือระเบียบวิธีวิจัยอย่างเคร่งครัดก็อาจเป็นข้อจำกัดในการได้มาซึ่งคำตอบที่ถูกต้องของการวิจัยก็ได้ ยกตัวอย่างเช่น ผู้วิจัยพบเอกสารสำคัญบางส่วนที่อยู่นอกกรอบช่วงเวลาในการเก็บข้อมูล ก็ไม่สามารถนำเอกสารดังกล่าวมาใช้ในการศึกษาได้

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. การสื่อสารทางการเมือง ในช่วงการหาเสียงเลือกตั้งนั้น นักการเมือง พรรคการเมือง ควรคำนึงถึงความเหมาะสมทางด้านจริยธรรมในการใช้กลยุทธ์การสื่อสารต่าง ๆ เพื่อรณรงค์การหาเสียงเลือกตั้ง ไม่ใช่สนใจเพียงเป้าหมายเพื่อชัยชนะในการเลือกตั้งเท่านั้น แต่วิธีการเพื่อบรรลุถึงเป้าหมาย ก็ต้องคำนึงถึงหลักจริยธรรมด้วย

2. การนำเสนอข่าวสารการขาดจริยธรรมทางการเมืองของสื่อมวลชนควรนำเสนอข่าวสารที่มีความหลากหลาย เช่น เสนอข่าวสารที่สะท้อนให้เห็นถึงการกระทำที่เป็นการขาดจริยธรรมทางการเมือง ผลกระทบเชิงลบที่เกิดขึ้นกับสังคม ตัวนักการเมือง หรือพรรคการเมืองที่กระทำโดยขาดจริยธรรมอย่างเป็นรูปธรรม รวมทั้งสะท้อนให้เห็นข้อเสนอแนะ หรือทางออกจากทุกภาคส่วนของสังคมต่อปัญหาดังกล่าว

3. ในด้านนโยบาย การขาดจริยธรรมของนักการเมือง แม้ถูกกำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ ปี พ.ศ. 2540 และปี 2550 แต่ก็ยังเป็นเพียงประมวลจริยธรรมสำหรับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ยังไม่ได้มีการประมวลจริยธรรมสำหรับผู้สมัครผู้แทนราษฎร ในการหาเสียงเลือกตั้ง มีเพียงมาตรการทางด้านกฎหมาย ที่กำหนดองค์กร และกฎเกณฑ์มารองรับความประพฤติของผู้สมัครในช่วงการหาเสียงเลือกตั้ง ตั้งแต่สมัยรัฐบาลนายอานันท์ ปันยารชุน ในช่วงปี พ.ศ. 2535 ที่จัดตั้งองค์กรกลางขึ้นมาสองสองดูแลการเลือกตั้ง หรือในสมัยรัฐบาลนายชวน หลีกภัย ตามรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2540 ประกาศใช้ โดยจัดให้มีองค์กรอิสระเพื่อกำกับการเลือกตั้ง ได้แก่ คณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) ซึ่งก็ยิ่งปรากฏให้เห็นการกระทำทุจริตกฎหมายเลือกตั้ง ในข่าวสารการเลือกตั้งทางหนังสือพิมพ์ ซึ่งการกระทำทุจริตการเลือกตั้งก็เป็นเพียงส่วนหนึ่งที่แสดงให้เห็นการขาดจริยธรรมทางการเมืองของผู้สมัครรับเลือกตั้ง ดังนั้นข้อเสนอในเชิงนโยบายในการศึกษาครั้งนี้ ก็คือ 1. กำหนดเป็นยุทธศาสตร์หลักใหญ่ 3 ด้าน ได้แก่ ยุทธศาสตร์การขาดจริยธรรมในการหาเสียง ยุทธศาสตร์การขาดจริยธรรมในการทำทุจริตซื้อ - ขายเสียง ยุทธศาสตร์การขาดจริยธรรมในการทำทุจริตในการลงคะแนนเสียง 2. กำหนดกลุ่มยุทธศาสตร์ ซึ่งจากคดีความฟ้องร้องกันในการเลือกตั้ง และการกระทำของผู้สมัครที่ตกเป็นข่าวในเรื่องการขาดจริยธรรมในการเลือกตั้งครั้งที่ผ่านมา หน่วยงานที่รับผิดชอบน่าจะจำแนกได้ว่า ผู้สมัคร ส.ส. หัวคะแนน คนใด ที่เคยมีแนวโน้มกระทำการขาดจริยธรรมในช่วงเลือกตั้งสูง ผู้สมัคร ส.ส. หัวคะแนนคนใดมีแนวโน้มกระทำการขาดจริยธรรมต่ำ หรือไม่เคยปรากฏออกมาเลย 3. กำหนดพื้นที่ยุทธศาสตร์ ซึ่งจากคดีความฟ้องร้องกันในการเลือกตั้ง และการกระทำของผู้สมัครที่ตกเป็นข่าวในเรื่องการขาดจริยธรรมในการเลือกตั้งครั้งที่ผ่านมา หน่วยงานที่รับผิดชอบน่าจะจำแนกได้ว่า พื้นที่ใดที่เคยมีแนวโน้มกระทำการขาดจริยธรรมในช่วงเลือกตั้งสูง พื้นที่ใดมีแนวโน้มกระทำการขาดจริยธรรมต่ำ หรือไม่เคยปรากฏออกมาเลย 4. กำหนดห้วงเวลายุทธศาสตร์ ทำให้เราทราบจังหวะเวลาในการกระทำที่ขาดจริยธรรม เพราะข้อมูลจากคดีความฟ้องร้องกันในการเลือกตั้ง และการกระทำของผู้สมัครที่ตกเป็นข่าวในเรื่องการขาดจริยธรรมในการเลือกตั้งครั้งที่ผ่านมา น่าจะบอกแนวโน้มได้ว่า ช่วงเวลาไหนใช้กลยุทธ์ใดในการหาเสียงเลือกตั้ง เช่น การทำทุจริตการซื้อ - ขายเสียง จะกระทำก่อนออก

พระราชกฤษฎีกาการเลือกตั้ง ไปจนถึงวันเลือกตั้ง การทำทุจริตในการลงคะแนนเสียง จะกระทำในวันลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง เป็นต้น ดังนั้น เมื่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งกำหนดยุทธศาสตร์ได้ชัดเจนทั้ง 4 ข้อ แล้วก็น่าจะทำให้หน่วยงานดังกล่าวสามารถกำหนดยุทธวิธีที่จะใช้ป้องกัน และระดมทรัพยากรให้การเลือกตั้งเป็นไปด้วยความมีจริยธรรม

4. คณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) และหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ควรมีการเผยแพร่แนวความคิดเรื่องกลยุทธ์การสื่อสารที่ขาดจริยธรรมของนักการเมืองใช้ในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง ให้ประชาชนได้รับทราบและรู้เท่าทัน นักการเมือง พรรคการเมืองที่ขาดจริยธรรม พร้อมทั้งให้ความรู้แก่ประชาชนในการปฏิบัติตนที่ถูกต้องตามระบอบการปกครองประชาธิปไตย เมื่อเผชิญกับสถานการณ์ ดังกล่าว

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. เนื่องจากการศึกษาครั้งนี้ เป็นการศึกษาให้เห็นถึงการก่อรูปวาทกรรม “การขาดจริยธรรมทางการเมือง” จากข่าวสารการเลือกตั้งทั่วไปสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์ โดยมีได้มีการแบ่งแยกประเภทสื่อหนังสือพิมพ์ด้วยว่า หนังสือพิมพ์ฉบับไหนมีแนวคิดสนับสนุนนักการเมือง กลุ่มการเมือง หรือพรรคการเมืองใด จึงอาจเป็นข้อจำกัดในความหลากหลายในประเภทของสื่อ ความหลากหลายทางความคิด และความเป็นกลางในการนำเสนอข่าวสาร ดังนั้นถ้ามีการศึกษาครั้งต่อไป อาจมีการศึกษาโดยแยกประเภทของสื่อหนังสือพิมพ์ให้ชัดเจนว่ามีแนวคิดสนับสนุนนักการเมือง กลุ่มการเมือง หรือพรรคการเมืองใด แล้วมาศึกษาเปรียบเทียบกันในประเด็นการสื่อสารที่ขาดจริยธรรมทางการเมือง

2. ในการศึกษาครั้งต่อไป อาจเป็นการศึกษาเปรียบเทียบการก่อรูป และความไม่ต่อเนื่องของวาทกรรม “การขาดจริยธรรมทางการเมือง” จากข่าวสารการเลือกตั้งทั่วไปสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ที่ปรากฏในประเภทของสื่อที่ต่างกัน เช่น เปรียบเทียบสื่อกระจายเสียง และสื่อสิ่งพิมพ์ ว่ามีความเหมือนกัน หรือแตกต่างกันอย่างไร

3. ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นการศึกษาถึงการก่อรูปวาทกรรม และความไม่ต่อเนื่องของวาทกรรม “การขาดจริยธรรมทางการเมือง” ในข่าวสารการเลือกตั้งทั่วไปสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทางหนังสือพิมพ์ โดยใช้วิธีโบราณคดีประยุกต์ (Applied Archaeology) ของมิเชล ฟูโกต์ (Michel Foucault) ซึ่งผลการศึกษาจะทำให้ทราบเพียงว่า การก่อรูปวาทกรรม “การขาดจริยธรรมทางการเมือง” มีบ่อเกิดมาจากสาขาวิชา (Discipline) ไດ อยู่ในกรอบความคิด (Episteme) ไດ แต่

ไม่สามารถให้คำอธิบายได้ว่าทำไมวาทกรรมดังกล่าวจึงปรากฏในช่วงเวลาหนึ่ง ๆ และไม่ปรากฏอีกช่วงเวลาหนึ่ง ๆ หรือแม้เป็นวาทกรรมเรื่องเดียวกัน แต่วิธีคิดที่กำกับวาทกรรมนั้นจึงไม่เหมือนกัน ดังนั้น ในการศึกษาครั้งต่อไปในประเด็น "การขาดจริยธรรมทางการเมือง" ผ่านวาทกรรมข่าวสารการเลือกตั้งทางหนังสือพิมพ์นี้ เพื่อให้ได้คำตอบจากคำถาม ดังกล่าวข้างต้น และเป็นการต่อยอดองค์ความรู้ จึงควรเปลี่ยนวิธีการศึกษาโดยใช้วิธีวงศาวินิจฉัย (Genealogy) ของ มิเชล ฟูโกต์ (Michel Foucault) ซึ่งฟูโกต์ให้ความสนใจ และพัฒนาในเวลาต่อมา